

SÄKENI

Ilmestyy kerta kuukaudessa Fitchburgissa, Mass., Raivaajan kustannuksella ja tolmittamana

Published every Month, by Finnish Soc. Pub. Co., Fitchburg, Mass.

TILAUSHINTA \$1.00 VUOSIKERTA

Entered at the Fitchburg Post Office as second class matter.

Historian taloudellinen (materia- listinen) käsitys

(Jatkoa).

Marxin materialismi.

Noin kuusikymmentä vuotta sitten, alkupuoliskolla 40-lukua, Karl Marx, kuuluen Hegeliläiseen ajatuskantaan ja arvostellessaan Hegelin "Valtion filosofia"-teosta, teki ruton eron Hegelin haavemaisista käsitteistä joutuen keskelle jokapäiväisen elämän todellisuuksien pyörrettä. Hän huomasi, että valtio, perhe, laki, yhteiskuntalaitokset, jopa itse tietoisuuskin niistä, juurtui ja perustui taloudellisiin käsityksiin ja suhteisiin. Historian taloudellinen käsitys oli syntynyt. Tietysti oli samanlaisia ajatuksia jo ennemmin ilmausuttu, mutta Marx oli ensimmäinen, joka käsitteli näitä ajatuksia mestarin kädellä. Työaseet niiden käyttäjille. — Marx on tämän ajatuksen todellinen isä.

Tässä ovat Marxin omat sanat, kirjoittaessaan, v. 1859, "Yhteiskunta ja Kansantalous": "Yhteiskunnallisessa tuotannossaan, elämässä, joutuvat ihmiset keskinäisiin, määriteltyihin, välttämättömiin,

ja heidän tahdostaan riippumattomiin suhteisiin, tuotantosuhteisiin, jotka vastaavat heidän aineellisen tuotantokykynsä kehitystasetta. Näiden tuotantosuhteitten kokonaisuus muodostaa yhteiskunnan taloudellisen rakenteen, sen todellisuus-pohjan, jolle yhteiskunnan laki- ja poliittinen rakennus kohoaa ja josta määrätyt yhteiskuntatietoisuuden muodot riippuvat. Aineellisen elämän tuotantomuoto on ehdonaisesti yhteiskunnallisen, poliittisen, ja henkisen elämän toiminnalle yleensä. Ihmisen oma itsetietoisuus ei määrää hänen olemassaoloaan, päinvastoin, hänen yhteiskunnallinen olemassaolonsa määrää hänen itsetietoisuutensa. Jollakin asteella hänen kehityksestään joutuu yhteiskunnan tuotantokyky ristiriitaan voimassaolevain tuotantotapojen kanssa, taikka niiden laillisten muotojen, omaisuussuhteitten, kanssa, joissa ne siihen saakka ovat vaikuttaneet. Sensijaan että olisivat tuotantokyvyn kehitysmuotoja, muuttuvat nämä suhteet tuotantokyvyn kahleiksi. Silloin alkaa yhteiskunnallisen vastaliikkeen (revolution) ajanjakso. Taloudellisen perustuksen muuttuessa tapahtuu koko mahtavassa yhteiskuntarakennuksessa hitaampi taikka pikaisempi mullistus. Näitä muutoksia tarkastellessa on kaksi seikkaa otettava huomioon erittäinkin: (a) aineellinen muutos tuotannon taloudellisissa olosuhteissa, joka muutos on toteennäytettävä luonnontieteen pohjalla, (b) lain, politiikan, uskonnon, taiteen ja maailmankatsomuksen — lyhyesti, aatteelliset muutokset, joissa ihmiset tulevat tietoisiksi tästä ristiriidasta ja taistelevat sen selväksi. Yhtävähän kuin joku henkilö arvostelee toista sen mukaan mitä tämä ajattelee itsestään, yhtävähän voipi jokin omasta itsetietoisuudestaan arvostella sellaista muutosten aikakautta. Pikemminkin on tämä itsetietoisuus selitettävissä aineellisen elämän vastakohtien pohjalla, yhteiskunnallisen tuotantokyvyn ja tuotantotapojen välisestä ristiriidasta. Mikään yhteiskunnan rakenne ei koskaan lakkaa ennenkuin kaikki sen mahdolliset tuotantokyvyyt ovat kehittyneet eikä uusia, korkeampia, tuotantotapoja tule sijaan ennenkuin niiden aineelliset olemassaolon ehdot ovat syntyneet vanhan yhteiskunnan kohdussa itsessään.” j. n. e. Mahtava yhteiskuntarakenne sisältää menneisyyden, nykyisyyden ja tulevaisuuden.

Antakaas kun lausun tämän vähemmän yleisaatteellisilla sanoilla ja määritelmillä. Ihminen on ensin eläin ennenkuin hän on ajattelija taikka haaveilija. Kaikki henkinen perustuu aineelliseen. Ennenkuin ihminen voipi elää, täytyy hänen syödä, vaatettaa itsensä, hakea suojaa. Olosuhteet, joissa hän nämät tarpeensa tyydyttää ovat

ne taloudelliset olosuhteet, joiden alaisena hän elää. Hankkiakseen ja säilyttääkseen näitä elintarpeitaan muodostaa hän käyttötapoja, lakeja, laitoksia. Muutos ruuan, vaatetuksen, suojan hankkimisessa, uusien keksintöjen taikka löytöjen kautta, aikaansaapi taistelun vanhain, voimassaolevain muotojen ja uusien käytäntöön pyrkivien muotojen välillä. Uusia tietoisuuden muotoja, uusia käsitteitä oikeasta ja väärästä, hyvästä ja pahasta, ilmestyy. Uusia uskoja ja oppeja saarnataan. Ja kun, ponnistellen ja kasvaen, uudet tuotantotavat pääsevät voitolle, niin uudet elämänohjeet, la't ja laitokset valmistavat vahvistavat ja varmentavat näitä uudempia tapoja. Ja tässä uudessa yhteiskunnassa, enemmän taikka vähemmän uudelle perustukselle rakennettuna, alkaa tuotantotapojen välttämätön ristiriita ja siitä taasen johtuvat lukemattomat muutokset itsessään yhteiskunnassa jollakin sen edistysasteella. Tästä johtuvat luokkarajat lukemattomine syrjävaikutuksineen. Yhteiskunnatkin kokonaisuudessaan ovat toisiaan vastaan, nämäkin ristiriidat saaden alkunsa suurimmaksi osaksi tuotanto-kysymyksestä ja tuotteiden ja'annasta olevien tuotantolojen vallitessa. Tästä johtuvat kansalliset ja rotu kilpailut, ylimielisyys ja viha. Lopuksi, koska niin kovin monet yhteiskuntalaitokset perustuvat juuri näihin ristiriitaisuuksiin ja koska kunkin ihm'sen oma itsetietoisuus suurimmaksi osaksi on hänen lähimmän yhteiskuntapiirinsä tulos, niin on selvää, että siveellisyysskäsitteet, uskonnot, filosofiat, taiteet, kaikki ovat enemmän taikka vähemmän yhteiskunnan taloudellisen rakenteen syvälle ulottuvien vaikutusten alaiset.

Tämä siis on lyhyesti sanottuna ja pääpiirteissään historian taloudellinen käsitys; viimeisten viidenkymmenen vuoden lapsi. Tällä käsityksellä jos astumme historiallisten tapahtumain ja mielijohotteitten sekavaan mylläkkään, niin kuinka ymmärrettäväksi ja tar koitukselliseksi käypikään tuo ääretön ja näennäisesti hajanainen tarkoitukseton tositahtumain joukko. Aina ja selvästi voipi silloin nähdä todellisia toimihenkilöitä, oikeita miehiä ja naisia, joko vimmoissaan taikka kavaluudella pyrkivän sen perään, jota haluavat, mitä te ja minä haluamme tänäkin päivänä. Tämä käsityskanta historiasta kasvaa yhä voimassaan ja vaikutuksessaan, se on jo lähettänyt roskaläjään äärettömän joukon historiallisia kirjoja. Koko historia on kirjoitettava uudestaan tämän käsityksen valossa.

Tätä käsityskantaa on kutsuttu, ja sen luojat ja innokkaat puolustajat myöskin kutsuvat sitä, historian materialistiseksi käsityskannaksi ja se on aikaansaanut huolestuttavia harhaluuloja mones-

sakin hurskaassa sielussa. Ei mitään pelkoa. Tämä käsitys historiasta ei keuhkkaan voivansa selittää kaikkea. Hellinkin luottavaisinkin lapsen usko saattaa aivan hyvin sovittaa hartauden vaistonsa tähän näkökantaan. Siinä ei ole ristiriitaisuuksia. Ihmisluonteessa on aina jotakin vakavaa, jotakin kouraan tuntuva ja luotettavaa. Niin tässäkin. Hegelinkin haaveelliset määritelmät saavat olla silmänsä, samoin yhteiskuntalaitosten historia ja suuret miehet. Aivan kernaasti. Ainoastaan tämä on eroitus — jokaisen historian selittämisen, joka pyrkii käsittelemään todellisia, repiviä historiallisia tositekijöitä, on tästäpuoleen oltava rauhallisessa ymmärryksessä taloudellisen tekijän kanssa, muutoin suoraapäättä roskalajään.

Ihmistä selaisenaan ei ole kielletty, mutta perustus koko ihmisen olemassaololle on aineellinen. Aineelliset olosuhteet ovat kansajoukkojen liikkeiden määrääjät, suurten ihmisyhteiskunta-muutosten ohjaajat ja vaikuttimet. Ilman tätä perustusta ei löydy mitään todellista historiaa ihmiskunnasta. Aineellisten tavarain tuotannon ja ja'annan pohjalle kohoaa, vaikuttaa ja kukistuu kaikki ihmishengen lukemattomat luomat.

Historia on vain taloudellisten olojen kehityshistoria. Se on vain eräs puoli yleisestä kehityshistoriasta. Lajien synty yleisinä elämän muotoina saapi vastaavan merkityksen yhteiskuntain, laitosten, luokkain, valtioiden, lakien ja siveellisyyskäsitteiden synnyssä ihmiskunnan historiassa. Ja tässä jälkimäisessä ovat aineellisten tavarain tuotanto ja ja'anto perustuksena. Laki, siveys, politiikka, kansain sodat, luokkataistelut, yksilöiden riidat, saavat suurimmaksi osaksi selityksensä aineellisten etujen kilpailuista, esiintyivätpä ne sitten millä tekoinimellä hyvänsä.

Väitös on äärettömän laajakantoinen. Sen voipi tehdä oikeuteksi ainoastaan yksityiskohtaisen sovittamisen kautta koko historian alalla. Tätä sovittaissa on vasta sangen vähän tehty, mutta saavutetut tulokset ovat niin loistavia, että lopullinen sovittaminen historian alalla on tuskin epäilyksen alainen. Tästä yksityiskohtiin eristämisestä voitte lukea Lorian, Rogers'in ja Marx'in teoksissa. Minulta voitte saada vain lyhyen luonnoksen malliksi — en voi antaa enemää — sovitettuna esimerkiksi oman maamme historiaan.

(Jatk.)